

Suomi — IMF:n neljännen sopimusartiklan mukainen konsultaatio vuonna 2026

Yhteenveto loppulausunnosta

Suomen talouden toipuminen taantumasta on ollut hidasta, mutta kasvun odotetaan nopeutuvan vuonna 2026. Suomen BKT:n määrä supistui vuonna 2023, ja vuonna 2024 se kasvoi 0,4 %. Taloudellisen toimeliaisuuden arvioidaan pysyvän vaimeana vuonna 2025, ja BKT:n vuotuisen kasvun arvioidaan olevan ¼ %. Pidemmällä aikavälillä BKT:n arvioidaan kasvavan 1½ % sekä vuonna 2026 että vuonna 2027, kun kotimainen yksityinen kysyntä elpyy vähitellen. Inflaation arvioidaan pysyvän 2 prosentissa keskipitkällä aikavälillä.

Suomen julkisen talouden tila on heikentynyt merkittävästi. Julkisen talouden alijäämä kasvoi 1,5 % eli 4,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2024. Julkisen talouden sopeutustoimista huolimatta alijäämä pysyy todennäköisesti jokseenkin muuttumattomana vuonna 2025, mikä johtuu julkisten tulojen heikosta kasvusta, puolustusmenojen lisäyksestä sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen aiheuttamista menopaineista. Joitakin sopeutustoimia on odotettavissa myös ensi vuonna, mikä on tervetullutta. Julkisen talouden alijäämä pysyy kuitenkin suurena keskipitkällä aikavälillä, ja Suomen julkinen velka suhteessa BKT:hen lähenee 95:tä prosenttia vuosikymmenen loppuun mennessä.

Julkisen talouden sopeutustoimia on lisättävä, jotta julkinen velka saadaan laskusuuntaan. Viranomaisten olisi pyrittävä vakauttamaan julkista taloutta ½ % suhteessa BKT:hen (1,5 miljardia euroa) vuosittain, kunnes julkisen talouden rahoitusasema tasapainottuu ja julkinen velka alkaa supistua. Suomen uusi kansallinen finanssipoliittinen sääntökehikko kuvastaa vahvaa parlamentaarista sitoutumista julkisen talouden vakauttamiseen. Uudet säännöt osaltaan ankkuroivat finanssipolitiikkaa, lisäävät julkisen talouden liikkumavaraa ja vähentävät markkinoiden luottamukseen kohdistuvia riskejä.

Viimeaikaiset työmarkkinauudistukset ovat luoneet perustan talouskasvun vahvistumiselle, mutta työvoiman tarjonnan lisääminen edellyttää lisätoimia. Viimeaikaiset työmarkkinauudistukset ja maahanmuuton lisääntyminen ovat tukeneet työvoiman tarjonnan paljon kaivattua kasvua. Työttömyysetuusjärjestelmän virtaviivaistaminen ja työmarkkinoiden sääntelyn keventäminen puolestaan vahvistavat työnteon kannustimia. Lisäksi viranomaisten on kiinnitettävä huomiota korkea-asteen koulutuksen suorittaneiden osuuteen, joka on pitkään ollut pienempi kuin verrokkimaissa.

Yritysten kasvun esteiden vähentäminen vahvistaa tuottavuuden kasvua. Suomessa edellytykset innovatiivisten startup-yritysten luomiselle ovat vahvat. Nämä yritykset kohtaavat kuitenkin usein liiketoiminnan kasvattamisen esteitä, mikä rajoittaa tuottavuuden kasvua taloudessa. EU:n sisäisen kaupan esteiden vähentäminen voisi tuoda yrityksille merkittäviä taloudellisia hyötyjä. Suomen tulisi edelleen edistää Euroopan yhdentymistä muun muassa kompromissein haastavissa kysymyksissä, jotka koskevat esimerkiksi energiaa – laajemman ja kunnianhimoisemman edistyksen saavuttamiseksi.

Pankkijärjestelmä on edelleen kriisinkestävä ja järjestelmäriskit ovat hallittuja, mutta haavoittuvuuksia on edelleen. Pankkien vakavaraisuus ja kannattavuus on edelleen vahva, ja stressitestien perusteella pankit kestäisivät talouden vakavan laskusuhdanteen. Pankkijärjestelmässä on kuitenkin edelleen haavoittuvuuksia, joita aiheuttavat muun muassa kiinteistömarkkinoiden ja rakennussektorin heikkous, kotitalouksien suuri velkaantuneisuus sekä pankkien merkittävät rajat ylittävät kytkökset. Vaikka kyberuhat ovat lisääntyneet jo pitkään, niiden vaikutukset rahoitusjärjestelmän vakauteen ovat tähän mennessä jääneet vähäisiksi.

Makrovakausriskien olisi edelleen laajennettava pankkisektorin häiriönsietokyvyn vahvistamiseksi. Muuttuvan lisäpääomavaatimuksen korottaminen vähitellen nolaa prosenttia suuremmaksi jo luottosuhdanteen neutraalissa vaiheessa antaisi viranomaisille mahdollisuuden keventää pankkien pääomavaatimuksia vakavissa häiriötilanteissa. Koska kotitalouksien velkaantuneisuus on suurta, olemassa olevat lainanottajiin kohdistuvat makrovakausriskit tulisi säilyttää nykyisellä tasollaan. Velan ja tulojen suhdetta (DTI) ja velanhoitomenojen ja tulojen suhdetta (DSTI) koskevat rajoitteet olisi myös lisättävä makrovakausriskien hallintaan. Rahoitusvakauden turvaamiseksi on olennaisen tärkeää ylläpitää selkeää makrovakausriskien hallintaa, jolla on tarkasti määritelty tavoite.